7/12480, 12481, 12482
12483

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09.00.00 – 158

23.03.06 10601

Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/03//2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18692 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazınız eki listede yer alan İstanbul Milletvekili Sn. Emin ŞİRİN tarafından verilen 7/12480 sayılı, Hatay Milletvekili Sn. Dr. Züheyir AMBER tarafından verilen 7/12481 sayılı, Aydın Milletvekili Sn. Özlem ÇERÇİOĞLU tarafından verilen 7/12482 sayılı ve Adana Milletvekili Sn. Atilla BAŞOĞLU tarafından verilen 7/12483 sayılı soru önergelerine ilişkin cevaplar ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

Ekler:
1-13 sayfa yazı ile 1 sayfa liste

DTM Hukuk Müşavirliği
İnönü Bulvarı No: 36 Emek 06100 ANKARA
Telefon: (0312) 212 59 01 Faks: (312) 212 34 16
e-posta: hukuk@dtm.gov.tr Elektronik ağ: www.dtm.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : Hülya AKSAKALLI Hukuk Müşaviri

7/12482

Aydın Milletvekili Sn. Özlem ÇERÇİOĞLU tarafından verilen 7/12482 sayılı soru önergesi:

Başta yatırım ortamının iyileştirilmesi, sanayimizin ihtiyaçları, mevcut denetim sisteminin bilinen yetersizliklerinin yanısıra, AB mevzuatına uyum çalışmaları, DTÖ ve Gümrük Birliği'nden doğan taahhütlerimiz de dikkate alınarak, ithalat denetim sisteminde çağdaş ve sonuçları itibariyle Ülkemiz sanayiinin yatırım ve üretim kabiliyetini artıracak bazı değişiklikler yapmak kaçınılmaz olmuştur.

Bu kapsamda, ithalatta zorunlu standart denetimine tabi ürünlerle ilgili Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği'nde, AB ithalat denetim sisteminin uyumlaştırılmasının pratik manada ilk ayağını oluşturmak üzere zorunlu standart denetimine tabi ürün sayısı kapsamlı bir şekilde azaltılmıştır. Bu değişikliğin gerekçelerinden başlıcaları aşağıda sunulmaktadır.

- Denetimlerin sadece ithalat aşamasında yapılması güvensiz ve kalitesiz ürünlerin piyasaya girişini engellemede yetersiz kalmaktadır. İthalat denetimlerinin, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ağırlıklı olarak piyasada yapılması, sadece problemli ve riskli ürünlerin sınırda kontrole tabi tutulması gerekmektedir.

- Ülkemizde uygulanan zorunlu standartlar Gümrük Birliği'ne aykırılık teşkil etmekte ve Gümrük Birliği'nden doğan AB nezdindeki haklarımızın kullanımını geciktirmektedir.

- Zorunlu standart uygulaması, başta AB nezdinde Onaylanmış Kuruluşlarımızın atanması ve TSE'nin AB standardizasyon kuruluşları olan CEN ve CENELEC'e üyeliğinin önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Nitekim TSE, yakın zamanda ilgili kamu kuruluşlarına gönderdiği bir yazıda CEN ve CENELEC üyeliğinde nihai aşamanın geçilebilmesi için zorunlu standart uygulamasına son verilmesini talep etmiştir.

- AB mevzuatına uyum sağlanan alanlarda zorunlu standart uygulamaları Dünya Ticaret Örgütü ve iç hukuk kurallarına da aykırılık teşkil etmektedir.

- Kozmetik, deterjanlar, kişisel koruyucu donanımlar, oyuncaklar gibi ürünlere ilişkin AB mevzuatının ulusal mevzuat olarak yayımlamasını müteakip, bu alanlara karşılık gelen zorunlu standartlar yerine AB direktiflerinin gerektirdiği yeni denetim sistemleri uygulanmaya başlamıştır.

Bu çerçevede, TSE denetimine tabi ürünlerle ilgili 2006/1 sayılı DTS Tebliği kapsamındaki ithalatta zorunlu standart denetimine tabi ürünler listesi %60 oranında azaltılmıştır. Listeden çıkarılan ürünlerin çoğu için bir AB mevzuatı mevcut olup bu mevzuat Yönetmelik olarak iç hukukumuza kazandırılmış durumdadır.

Bununla birlikte, AB mevzuatı ile uyumlaştırılmış iç mevzuatı bulunan ürünlerde ithalat denetimleri kaldırılmamakta bunun yerine, riskli ürünlere yönelik olarak işlemlerin daha hızlı, etkin ve şeffaf bir şekilde yapılması için çağdaş bir sistem oluşturulmaktadır. Kamu kaynakları, risk taşımayan malların denetimine değil, riskli ve kritik malların denetimine tahsis edilecektir. Bu amaçla, denetimleri kayıt altına alarak ürünleri iç piyasada da izleme imkanı sağlayan on-line bir veri tabanı uygulamaya konulmuş, sektörler itibarıyla yeni sisteme geçiş takvimi belirlenmiştir.

Ayrıca, yeni sistemde, ithal olsun yerli olsun bütün ürünler, "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" (17 Ocak 2002 tarihli ve 24643 sayılı R.G.) kapsamında iç piyasada yetkili kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek, ithalat denetimleri ise risk analizi prensibine dayalı olarak ürün/ithalatçı temelinde yapılacaktır. Dolayısıyla, ithalat aşamasında her ürün değil sadece ürün/ithalatçı bağlamında risk oluşturma ihtimali bulunan ürünler denetlenecek, iç piyasada ise düzenli ve rasgele denetimler yapılacaktır.

Bu kapsamda, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna (11 Temmuz 2001 tarihli ve 24459 sayılı R.G.) göre, yerli ve ithal bütün ürünlerin ilgili mevzuatına uygun olması, mevzuatı olmayan ürünlerin dahi temel gerekleri (asgari sağlık, emniyet ve çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi) karşılaması zorunludur ve bundan üretici veya ithalatçı sorumludur. Bu itibarla, bu hususlara uymadığı düşünülen ürünlerin ve ithalatçı veya üreticilerinin ürünle ilgili mevzuatı uygulamaktan sorumlu olan kamu kuruluşuna bildirilmesi halinde, söz konusu Kanunda yer alan müeyyideler uygulanabilecektir.

Diğer taraftan, ISO, TSE Belgesi gibi kalite işaret veya belgeleri, ürünlerin kaliteli olduklarının bir göstergesi olup rakiplerinden farklı olmak isteyen veya tüketici nezdinde daha üst sıralarda yer almak isteyen bütün firmalar tarafından tercih edilebilir. Bu konuda, örneğin Avrupa Birliği'nde standartlar ihtiyari olup, bunların yerine tüketicilere ve kullanıcılara en üst düzeyde koruma sağlayan CE işareti gibi hususları gerektiren AB ürün mevzuatları zorunlu olarak uygulanmaktadır. İlgili kamu kuruluşlarımız da söz konusu ürün mevzuatlarını birkaç istisna dışında ulusal mevzuat olarak yürürlüğe koymuş olup piyasaya arz edilecek yerli ve ithal tüm ürünler için CE işareti Ülkemizde zorunlu hale getirilmiştir.

Ayrıca, Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği'nin "malların serbest dolaşımı" prensibine uygun olarak düzenlenmemiş alanda yer alan Türk ürünlerinin zorunlu standart gibi herhangi bir denetim engeliyle karşılaşmaksızın AB pazarına girmesi öngörülmekte olup bu husus Avrupa Komisyonu'nun Kararı ile teyit edilmiştir.

İthalat aşamasında TSE tarafından uygunluk değerlendirmesi devam eden ürünler 31/12/2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2006/1) eki listelerde belirtilmiştir. Söz konusu listelerde yer almayan ürünlerin ithalatında, diğer DTS Tebliğleri veya ilgili mevzuat kapsamında bulunmaması halinde uygunluk yazısı aranmamaktadır.

Anılan Tebliğin Ek-1 listesinde yer alan ürünler her partide teste tabi iken, Ek-2'de yer alan ürünler bir takvim yılı içinde bir defa olmak üzere ve Ek-3'de yer alan ürünler evrak üzerinden kontrol edilmek suretiyle ithaline izin verilmektedir. Ayrıca;

-Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi dışındaki gümrük rejimlerine tabi ürünlerde,

-AQAP, GMP belgesi veya otomotiv üretimine münhasır "İmalat Yeterlilik Belgesi" veya "Tip Onayı Belgesi" sahibi sanayicilerin kendi ihtiyaçları için yapacakları ithalatta,

-TSE-EN-ISO 9000 Kalite Sistem Belgesi sahibi mal veya hizmet üreten firmaların, kendi ihtiyaçları için yapacakları ithalatta,

-TSE veya TSEK markalı ürünlerin üretiminde girdi olarak kullanılmak üzere yapılacak ithalatta,

-Avrupa Topluluğu mevzuatına göre belgelendirilerek, Avrupa Topluluğu'nda serbest dolaşıma girmiş ürünlerin ithalatında,

-Avrupa Ekonomik Komisyonu mevzuatına göre "E" İşareti almış olan ürünlerin ithalatında,

-Bazı Ticari Mahiyette Eşyanın Bedelsiz İthaline İlişkin Tebliğ kapsamındaki ithalatta,

-Yatırım Teşvik Mevzuatı kapsamında gerçekleştirilen makine ve teçhizat ithalatında,

-Dahilde İşleme Rejimi Kararı çerçevesinde Dahilde İşleme İzni ve D1 Kodlu Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında yapılan ithalatta,

7/12482

-6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında gümrük ve diğer vergi ve resimlerden muaf olarak ithal edilen ürünlerin ithalatında,

-Milli Savunma Bakanlığı tarafından yapılan ithalat ile Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından AQAP Belgeli Kurum ve Kuruluşlar adına yapılan ithalatta,

2006/1 sayılı DTS Tebliği hükümleri uygulanmamaktadır.